

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering

11 juni 2026

Datum

13 april 2026

Zaaknummer

18491725

Portefeuillehouder

B. Jaspers Faijer

Aan de leden van de raad,

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de 1^e begrotingswijziging 2026, de Ontwerp- Programmabegroting 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030 van de Veiligheidsregio Flevoland
2. De gemeenteraad voor te stellen een zienswijze in te dienen, waarin:
 - a. Waardering wordt uitgesproken voor de inspanningen van de Veiligheidsregio Flevoland;
 - b. Wordt benadrukt dat het Rijk verantwoordelijk is voor de kosten die voortvloeien uit het ‘verplichtend karakter’;
 - c. Het belang wordt onderstreept van structurele financiering voor de Rijksopgaven, zodat de veiligheidsregio haar taken onverkort kan blijven uitvoeren en gemeenten niet worden geconfronteerd met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage.
 - d. Melding wordt gemaakt van de eerder gevraagde (structurele) solidariteitsbijdrage van 5% aan alle gemeenschappelijke regelingen van de gemeente Urk.

Inleiding

Op 19 maart jl. heeft uw gemeenteraad de 1^e begrotingswijziging 2026, de Programmabegroting 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030 van de Veiligheidsregio Flevoland ontvangen (zie bijlages). Deze rechtstreekse toezending aan de raden is een wettelijke plicht volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om hierop desgewenst een zienswijze in te dienen. Gelet op de herziening van de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft de raad 12 weken de tijd om zich hierover te beraden. De deadline voor het indienen van een zienswijze is 5 juni 2026.

De programmabegroting vormt het begin van de Planning- en control cyclus. Naast de programmabegroting 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030 is ook een 1^e begrotingswijziging 2026 ter zienswijze meegezonden.

Beoogd resultaat / effect

Uw raad wordt verzocht om desgewenst een zienswijze in te dienen op de 1^e begrotingswijziging 2026, de Programmabegroting 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030 van de Veiligheidsregio Flevoland om daarmee sturing en controle uit te oefenen op de uitvoering van de taken van de Veiligheidsregio Flevoland.

Argumenten

1. Kennisnemen van de 1^e begrotingswijziging 2026, de Programmabegroting 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030:

- 1.1 Vorig heeft de gemeenteraad van Urk samen met gemeenteraad van Almere een gezamenlijke zienswijze ingediend op de Programmabegroting 2026 om de kosten voor ‘verplichtend karakter’ te dekken vanuit de financiële reserves van de Veiligheidsregio Flevoland en niet vanuit een verhoging van de gemeentelijke bijdrages. Dit voorstel is overgenomen in de 1^e begrotingswijziging 2026, welke nu ter zienswijze aan de gemeenten is aangeboden.
- 1.2 De kosten voor het ‘verplichtend karakter’ refereren naar het in vaste dienst nemen van brandweervrijwilligers voor de kazernebezetting in Almere en Lelystad. Om ongelijke behandeling tussen beroepspersoneel en vrijwilligers te voorkomen worden vrijwilligers hiervoor in vaste dienst genomen door de VRF. De verwachting was dat het Rijk deze kosten op zich zou nemen, echter is dit tot op heden niet gebeurt. De bestuurlijke werkgroep heeft in aanloop naar de programmabegroting 2026 een verdere temporisering van de implementatie van het verplichtend karakter met de VRF afgesproken.
- 1.3 De 1^e begrotingswijziging 2026 maakt door de inzet van de financiële reserves voor ‘verplichtend karakter’ dat de totale gemeentelijke bijdrage in 2026 en 2027 incidenteel wordt verlaagd met €8.415.777 (€3.858.054 in 2026, €4.525.590 en €32.133 in 2027). Voor de gemeente Urk zal de totale gemeentelijke bijdrage hierdoor in 2026 €1.242.705 bedragen. Dat is een verschil van €155.055 ten opzichte van de gemeentelijke bijdrage in de programmabegroting 2026 (een daling van 11,09%).
- 1.4 Voor 2027 worden drie grote aandachtsgebieden voor de veiligheidsregio voorzien: versterking weerbaarheid (samenleving/individu en eigen organisatie), landelijke samenwerkingsagenda en de groei van Flevoland (bevolkingsgroei, economische ontwikkelingen en plannen Defensie).
- 1.5 In de Kadernota 2027 van de Veiligheidsregio is een verhoging gevraagd van de gemeentelijke bijdrage van in totaal €1,7 miljoen. Dit bedrag is vrijwel volledig bestemd voor autonome ontwikkelingen, zoals loon- en prijscompensatie. Voor de gemeente Urk betekent dit een totale gemeentelijke bijdrage in 2027 van €1.319.238. Dat is een stijging van €76.533 ten opzichte van 2026 (na de 1^e begrotingswijziging).
- 1.6 Door het inzetten van de financiële reserve voor de kosten van ‘verplichtend karakter’ wordt de gemeentelijke bijdrage in 2026 en 2027 incidenteel verlaagd, maar het lijkt onontkoombaar dat in de Kadernota 2028 gevraagd zal worden om een aanzienlijke verhoging van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2028 om dan de kapitaallasten weer te kunnen dekken en mogelijk opnieuw (incidentele of structurele) dekking te vinden voor ‘verplichtend karakter’ (€4.557.723) mocht de Rijksbijdrage hiervoor niet gehonoreerd wordt.

2. Zienswijze indienen programmabegroting 2027:

- 2.1 Gezien de stijging van de gemeentelijke bijdrage van €76.533 in 2027 ten opzichte van 2026 (na de 1^e begrotingswijziging) en de impact van de ontwikkelingen op Rijksniveau op de begroting wordt de gemeenteraad geadviseerd om een zienswijze op de programmabegroting 2027 kenbaar te maken;
- 2.2 De inzet van de financiële reserves en de stijging van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2028 wordt in grote mate veroorzaakt door de kosten van het ‘verplichtend karakter’. Omdat dit een landelijk probleem is dat voor meerdere veiligheidsregio’s speelt was de verwachting dat hier landelijke (financiële) tegemoetkoming voor zou komen. Dit is tot op heden niet gebeurd. Hier dient blijvend op aangedrongen te worden bij het ministerie van Justitie en Veiligheid.
- 2.3 Naast de Rijksfinanciering voor het ‘verplichtend karakter’ zijn er ook extra taken bij de Veiligheidsregio belegd voor het versterken van de weerbaarheid van de samenleving/individu. Voor deze Rijksopgaven dient afdoende financiële compensatie beschikbaar te worden gesteld vanuit het Rijk. De Veiligheidsregio en de gemeenten kunnen deze extra kosten niet dragen.

2.4 In de Kadernota 2027 van de gemeente Urk is aan alle gemeenschappelijke regelingen een solidariteitsbijdrage van 5% gevraagd, ook aan de veiligheidsregio Flevoland. Gezien alle financiële uitdagingen voor de veiligheidsregio is hier nog geen concrete invulling aan gegeven.

Kanttekeningen

- De kwestie van het ‘verplichtend karakter’ en de bijbehorende financiële uitdaging dateert uit februari 2018. In de afgelopen periode is, ondanks meermaals aandringen vanuit het Veiligheidsberaad en de Veiligheidsregio, geen (financiële) toezegging ontvangen vanuit het Rijk. Ook in het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet is geen financiële tegemoetkoming op dit thema beschikbaar gesteld voor de veiligheidsregio’s. Er dient rekening te worden gehouden met het scenario dat deze kosten voor ‘verplichtend karakter’ structureel door de Veiligheidsregio gedragen moeten gaan worden.

Juridisch kader

De Veiligheidsregio Flevoland is een gemeenschappelijke regeling gesloten door de colleges van burgemeester en wethouders van de zes gemeenten in Flevoland. In de Wet veiligheidsregio (Wvr) is de wettelijke context voor de veiligheidsregio’s in Nederland weergegeven. Belangrijk verschil met andere gemeenschappelijke regelingen is dat de veiligheidsregio een wettelijk verplichte gemeenschappelijke regeling betreft: gemeenten zijn verplicht deel te nemen en besluitvorming gebeurt bij meerderheid van stemmen. In de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Flevoland 2017 is bepaald dat het algemeen bestuur de jaarstukken en programmabegroting van de veiligheidsregio vaststelt. Het algemeen bestuur van de veiligheidsregio bestaat uit de burgemeesters van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten: Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde.

De Wet gemeenschappelijke regelingen bevat de wettelijke plicht om de programmabegroting direct naar de deelnemende gemeenteraden te zenden. Vervolgens heeft de gemeenteraad 12 weken de tijd om hier desgewenst een zienswijze op aan te bieden bij het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio. Het dagelijks bestuur geeft hierop schriftelijk een reactie en behandelt deze in het eerstvolgende algemeen bestuur. In het algemeen bestuur wordt de programmabegroting uiteindelijk vastgesteld.

Evaluatie

Nadat de periode voor het indienen van zienswijzen afloopt op 5 juni 2026 zal de VRF schriftelijk op de zienswijzen reageren richting het dagelijks bestuur van de VRF. De afweging van de ingediende zienswijzen en de definitieve vaststelling door het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Flevoland van de 1^e begrotingswijziging 2026 en de Programmabegroting 2027 staat geagendeerd op 1 juli 2026.

Kosten, baten, dekking

In de Kadernota 2027 van de Veiligheidsregio is een verhoging gevraagd van de gemeentelijke bijdrage van in totaal €1,7 miljoen. Dit bedrag is vrijwel volledig bestemd voor autonome ontwikkelingen, zoals loon- en prijscompensatie. Voor de gemeente Urk betekent dit een totale gemeentelijke bijdrage in 2027 van €1.319.238. Dat is een stijging van €76.533 ten opzichte van 2026 (na de 1^e begrotingswijziging). In de ontwerp-programmabegroting (hoofdstuk 2.4) wordt onderscheid gemaakt tussen autonome ontwikkelingen en overige bijstellingen.

Autonome ontwikkelingen:

Dit betreft de jaarlijks terugkerende indexatie voor looncompensatie en prijscompensatie. Ditmaal respectievelijk €1.538.234 en €266.736. Tegelijkertijd ontvangt de veiligheidsregio ook vanuit het Rijk loon- en prijscompensatie ten aanzien van de BDuR (Brede Doeluitkering Rampenbestrijding). Dit levert een voordeel op van €304.423.

Overige bijstellingen:

- De kosten voor verplichtend karakter zijn (na de temporisering vorig jaar) begroot op €4.525.590. Dit bedrag wordt in 2027 volledig gedenkt vanuit de reserves. In de kadernota 2028 zal naar verwachting nadere invulling worden gegeven aan structurele dekking van de kosten voor verplichtend karakter.
- Door de inzet van de financiële reserves wordt een verhoging van de kapitaallasten verwacht, maar de extra kosten zijn op dit moment nog niet duidelijk.
- Voor de landelijke invoering van de regeling PTSS worden naar verwachting extra kosten gemaakt voor een casemanager (0,5 FTE) en de zorg- en begeleidingskosten die (in de toekomst) te maken krijgen met PTSS. Ook deze extra kosten zijn nog niet bekend.
- Het programma weerbaarheid, met een nadrukkelijke rol voor de Veiligheidsregio, wordt de komende jaren uitgerold door het Rijk. De exacte bijdrage vanuit het Rijk hiervoor en de gehanteerde verdeelstapel zijn op dit moment nog niet bekend.
- De Provincie Flevoland groeit sterk qua inwonerstal en bedrijvigheid de komende jaren. Ook heeft Defensie meerdere plannen in de regio. Dit vraagt een extra inspanning vanuit de Veiligheidsregio.

De budgettaire consequenties worden meegenomen in de voortgangsrapportage 2026 en de begroting 2027, volgens onderstaande tabel:

Huidige stand (voor kadernota 2027) - 1120003 Veiligheidsregio					
Meerjarenbegroting	2026	2027	2028	2029	2030
Bijdrage aan de VRF - incl. 5%	€ 1.398.000	€ 1.188.000	€ 1.188.000	€ 1.188.000	€ 1.188.000
Begroting 2026 Urk	€ 1.398.000	€ 1.188.000	€ 1.188.000	€ 1.188.000	€ 1.188.000
Bedrag vorig jaar - bijdrage van de Gemeente Urk	€ 1.398.000	€ 1.250.000	€ 1.250.000	€ 1.250.000	€ 1.250.000
- Index VRF - bijdrage van de Gemeente Urk	€ -	€ 69.000	€ 62.000	€ 62.000	€ 62.000
- Mutatie 1e begrotingswijziging VRF - bijdrage van de Gemeente Urk	€ -155.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Begroting 2027 VRF - bijdrage van de Gemeente Urk	€ 1.243.000	€ 1.319.000	€ 1.312.000	€ 1.312.000	€ 1.312.000
- 5% bezuiniging	€ -62.000	€ -65.000	€ -65.000	€ -65.000	€ -65.000
- Terugdraaien 5% bezuiniging	€ 62.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Begroting 2027 VRF - bijdrage van de Gemeente Urk	€ 1.243.000	€ 1.254.000	€ 1.247.000	€ 1.247.000	€ 1.247.000
Verschil (-/- = verhoging lasten)	€ 155.000	€ -66.000	€ -59.000	€ -59.000	€ -59.000

Tabel 1. Financieel overzicht bijdrage gemeente Urk aan Veiligheidsregio Flevoland.

Bijlage

Bijlage 1. Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.

Bijlage 2. Aanbiedingsbrief Colleges van BW en gemeenteraden – 1^e begrotingswijziging 2026 en Ontwerp-programmabegroting 2027 VRF.

Bijlage 3. Conceptbrief zienswijze gemeente Urk – Programmabegroting 2027 VRF.

Burgemeester en Wethouders van Urk,

B. Jaspers Faijer, burgemeester

S. Roest, gemeentesecretaris

Raadsbesluit

Zaaknummer

18491725

De raad van de gemeente Urk,

op voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Urk d.d. 13 april 2026

gezien het advies van Domein Wonen, Werken & Veiligheid d.d. 20 mei 2026

besluit:

1. Kennis te nemen van de 1^e begrotingswijziging 2026, de Ontwerp- Programmabegroting 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030 van de Veiligheidsregio Flevoland;
2. Een zienswijze in te dienen, waarin:
 - a. Waardering wordt uitgesproken voor de inspanningen van de Veiligheidsregio Flevoland;
 - b. Wordt benadrukt dat het Rijk verantwoordelijk is voor de kosten die voortvloeien uit het ‘verplichtend karakter’;
 - c. Het belang wordt onderstreept van structurele financiering voor de Rijksopgaven, zodat de veiligheidsregio haar taken onverkort kan blijven uitvoeren en gemeenten niet worden geconfronteerd met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage.
 - d. Melding wordt gemaakt van de eerder gevraagde (structurele) *solidariteitsbijdrage* van 5% aan alle gemeenschappelijke regelingen van de gemeente Urk.

Urk, 11 juni 2026,

De raad van de gemeente Urk,

de griffier,

de voorzitter,